

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ

“Three Beksinski Paintings”

**Τρεις συνθέσεις για κρουστά
εμπνευσμένες απο τρεις πίνακες
του Zdzislaw Beksinski**

Άρης Σαπρίκης

A.M: 18042

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Λίνα Τόνια

Θεσσαλονίκη

Φεβρουάριος 2025

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα	3
1. The Corridor	4
1.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική	5
1.2. Μορφολογία	6
1.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό	7
1.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία	12
1.5. Ενορχήστρωση	15
2. The Navigators	19
2.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική	20
2.2. Μορφολογία	21
2.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό	22
2.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία	25
2.5. Ενορχήστρωση	27
3. Valley Of The Dead	31
3.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική	32
3.2. Μορφολογία	33
3.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό	34
3.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία	38
Επίλογος	41

Εισαγωγικό σημείωμα

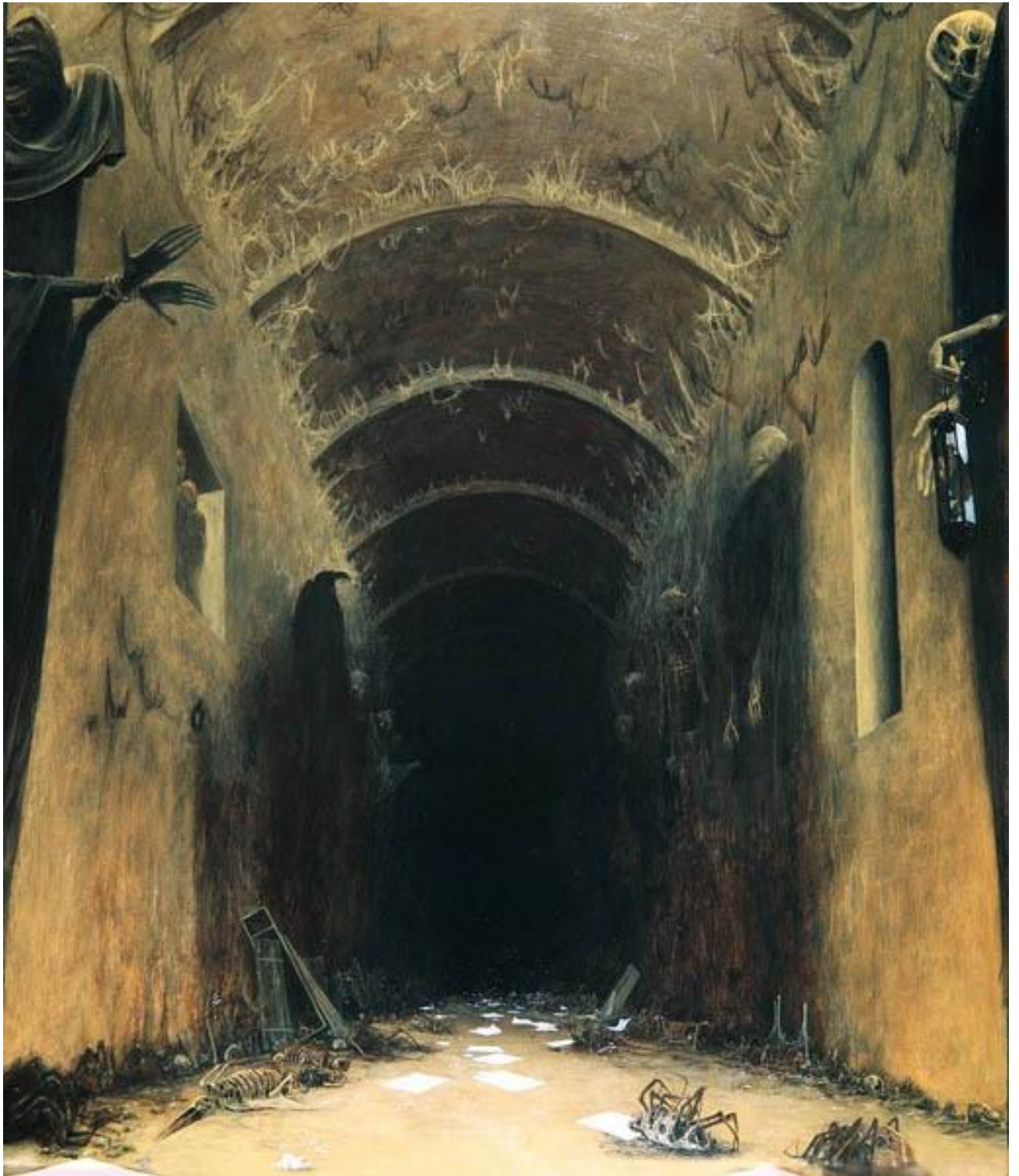
Η απόφαση μου να συνθέσω πρωτότυπη μουσική βασισμένη πάνω στους πίνακες του Zdzislaw Beksinski, προήλθε μέσα από το ενδιαφέρον μου να συνδυάσω δύο τέχνες που αγαπώ πολύ, την μουσική και την ζωγραφική, και μέσα από το τελικό δημιούργημα να προκύπτει, πόσο λειτουργικά μπορούν να συμπληρώνουνε η μία την άλλη, τόσο σε καλλιτεχνικό, όσο και σε νοηματικό επίπεδο.

Επιδίωξα με την μουσική να προσθέσω μια νέα διάσταση στην εμπειρία του έργου του Beksinski, μια συναισθηματική εμβάθυνση που μόνο ο ήχος μπορεί να προσφέρει. Προσπάθησα η μουσική μου να λειτουργήσει ως συμπληρωματικό στοιχείο, δίνοντας στο θεατή την ευκαιρία να ακούσει ό,τι ήδη βλέπει, και να δει ό,τι δεν μπορεί να ακούσει. Όταν αντίκρισα τα έργα του για πρώτη φορά, το σκοτεινό και δυστοπικό σύμπαν που είχε δημιουργήσει με τα πινέλα του, μου δημιούργησε ένα ανεξίτηλο συναισθηματικό αποτύπωμα. Κάθε πίνακας του διηγείται μια ιστορία, όχι με λόγια, αλλά με εικόνες που αποπνέουν τον τρόμο, τη θλίψη και την αποξένωση.

Με όχημα, λοιπόν, τους κανόνες και τις εκφραστικές δυνατότητες που προσφέρει απλόχερα το πεδίο της σύγχρονης μουσικής και μέσα από συνηγήσεις, ατονικές μελωδίες, αρμονίες και σύγχρονες τεχνικές, ήθελα να εκφράσω την ίδια συναισθηματική φόρτιση με ήχους που να αντανακλούν την κλειστοφοβία, την αβεβαιότητα και την ένταση της υπαρξιακής αγωνίας.

Το μουσικό έργο εξελίσσεται σε ένα ταξίδι στο σύμπαν του Beksinski, όπου κάθε ήχος προσπαθεί να φτάσει στην καρδιά των εικόνων του και να τους δώσει φωνή. Είναι μια προσπάθεια να γεφυρώσω τις τέχνες, να μετατρέψω την εικόνα σε ήχο και να φέρω στην επιφάνεια τη βαθιά συναισθηματική διάσταση των έργων του.

The Corridor

1.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική

Ο βασικός στόχος που έθεσα μέσα από την εργασία μου και στα τρία έργα, είναι ο εξής• να κοιτάξει κάποιος, προσεκτικά, τον πίνακα του Zdzislaw Beksinski, να μεταφερθεί νοερά στο σύμπαν που ο ζωγράφος έχει δημιουργήσει στον συγκεκριμένο πίνακα και ακούγοντας το έργο μου παράλληλα, να αποκτήσει την ψευδαίσθηση πως κάθε ήχος, κάθε συνήχηση και κάθε ρυθμός πηγάζει μέσα από τον χωροχρόνο στον οποίο κινείται απορροφώντας, με όλες τις αισθήσεις του, τα όσα συμβαίνουν στον πίνακα του Beksinski.

Η αίσθηση που αποκόμισα, εγώ προσωπικά, μέσα από την επαφή μου με τον πίνακα που εξετάζουμε σε αυτό το σημείο και βρίσκεται στην προηγούμενη σελίδα, είναι πως στον συγκεκριμένο διάδρομο δεν θα μπορούσαν παρά να ακούγονται ήχοι και ρυθμοί από κάτι που έρχεται από μακριά, βαθιά, στο τέλος του διαδρόμου και όσο πλησιάζουμε ακούγεται όλο και πιο ξεκάθαρο. Επίσης δεν θα ήταν δυνατόν να παραλείψω τις εφιαλτικές μορφές που πρωταγωνιστούν σε αυτό το δυσοίωνα σκηνικό. Οι σκελετοί που είναι ντυμένοι στα μαύρα στέκονται παρατεταγμένοι στην δεξιά και αριστερή πλευρά του μακρόστενου περάσματος, ενώ παρατηρούμε, ακόμη και με μία γρήγορη ματιά, πως στο έδαφος αλλά και σε κάθε πιθανή μεριά του διαδρόμου, βρίσκονται, ατάκτως αφημένα, σκελετόμορφα αντικείμενα διαφόρων σχημάτων, ειδών και μεγεθών. Οι κοκκάλινες υφές που φαίνεται να κυριαρχούν σε αυτό το έργο, καθώς και η ξηρασία που εκπέμπει αυτό το άνυδρο πέρασμα με οδήγησαν στην επιλογή πιο ρυθμικών κρουστών με στεγνό, ξερό ηχόχρωμα και ξύλινη κατασκευή, σε μεγάλο τουλάχιστον βαθμό.

1.2. Μορφολογία

Το έργο ακολουθεί μία βασική τριμερή δομή {A-B-A'} και κάθε μέρος χωρίζεται, φυσικά, σε ακόμα μικρότερες ενότητες που διαφοροποιούνται ελαφρώς μεταξύ τους σε ενορχηστρωτικά, μοτιβικά, ηχοχρωματικά και ρυθμικά πλαίσια. Έτσι κι αλλιώς η κατάτμηση του κάθε μέρους του έργου, σε επιμέρους υποενότητες, απέβη χρήσιμη και στην αποδοτικότητα των προβών που έγιναν, με σκοπό την παρουσίαση των έργων αυτών.

Διαιρείται, λοιπόν, το κάθε μέρος του έργου, στις εξής υποενότητες:

A μέρος

A1: δίνεται βάρος στα ηχοχρώματα και στην ατμόσφαιρα, που φαντάστηκα πως κυριαρχούν, στον απόκοσμο διάδρομο του πίνακα,

A2: εμφάνιση μίας μικρής μελωδικής κίνησης και δημιουργία μίας υποβόσκουσας αρμονίας στο διαρκώς εξελισσόμενο ηχοτόπιο.

B μέρος

B1: έντονη ρυθμική εξέλιξη του έργου και εμφάνιση ηχοχρωμάτων που θα επαναλαμβάνονται διαρκώς στις επόμενες ενότητες,

B2: εμφάνιση μίας ρυθμικής φράσης, πάνω στην οποία αναπτύσσεται ένα σταθερό ρυθμικό pattern, που αποτελεί το βασικό θέμα του B μέρους,

B3: μίμηση του σταθερού, αυτού, ρυθμικού pattern στην μαρίμπα, εισάγοντας στην παράμετρο του ρυθμού, τις παραμέτρους της μελωδίας και της αρμονίας.

B4: αφαίρεση των έντονων ρυθμικών στοιχείων, δίνοντας βάρος στην μελωδία και στην αρμονία,

B5: εισαγωγή νέων σταθερών ρυθμικών μοτίβων, αυξάνοντας την ένταση καθώς και τον πολυρυθμικό χαρακτήρα της ενορχήστρωσης, στο σημείο αυτό,

B2: πιστή επανάληψη του B2 που έχει ήδη ακουστεί,

B3: πιστή επανάληψη του B3 που έχει ήδη ακουστεί.

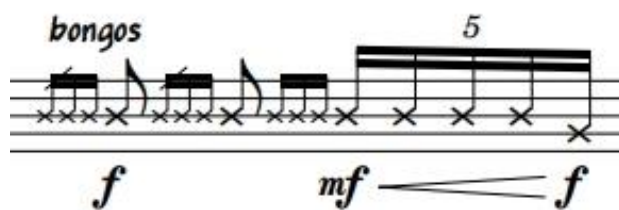
A' μέρος

Αποφόρτιση του έργου από τα έντονα ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά στοιχεία που εδραιώθηκαν στο B μέρος και επανάληψη των σημαντικότερων σύγχρονων τεχνικών και ηχοχρωμάτων που χαρακτήρισαν το A μέρος, κλείνοντας το έργο με τον τρόπο που ξεκίνησε.

1.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό

Τα μουσικά στοιχεία που διατρέχουν το Α μέρος του έργου είναι, κατά βάση, ηχοχρωματικά. Δεν υπάρχει έντονη ρυθμική ή μελωδική δραστηριότητα, καθώς η ενορχηστρωτική χροιά του μέρους αυτού, διαμορφώνεται από τις σύγχρονες τεχνικές, που θα αναλύσουμε λίγο αργότερα.

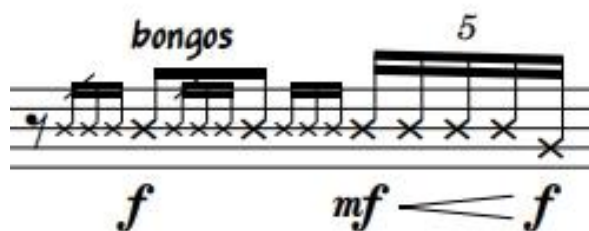
Στο Α1 μπορούμε να εστιάσουμε σε κάποια ρυθμικά μοτίβα που φαίνεται να επαναλαμβάνονται, συχνά, στην συγκεκριμένη ενότητα:

The image shows a musical staff for bongos. It features a sequence of rhythmic patterns. The first pattern is marked with a forte (*f*) dynamic. The second pattern is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The third pattern is marked with a forte (*f*) dynamic. A bracket above the third pattern is labeled with the number '5', indicating a five-measure phrase.

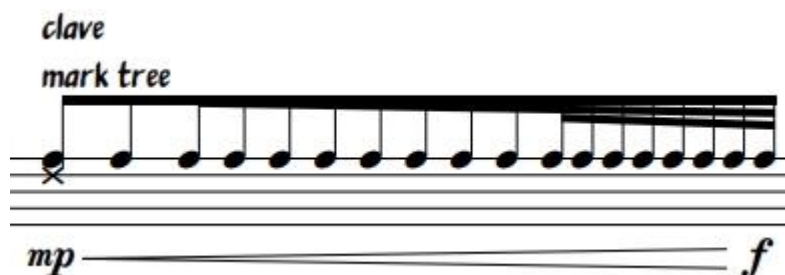
Το ρυθμικό μοτίβο, αυτό, λειτουργεί σαν προοικονομία για την ρυθμική και ενορχηστρωτική χροιά, που πρόκειται να αποκτήσει η σύνθεση στις επόμενες ενότητες, ενώ γίνεται μία ελαφρώς διαφοροποιημένη μίμηση του στα επόμενα,

κιόλας, μέτρα:

The image shows a musical staff for bongos, similar to the one above. It features a sequence of rhythmic patterns. The first pattern is marked with a forte (*f*) dynamic. The second pattern is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The third pattern is marked with a forte (*f*) dynamic. A bracket above the third pattern is labeled with the number '5', indicating a five-measure phrase.

Άλλες ρυθμικές φράσεις που εμφανίζονται στις ενότητες του Α μέρους και αξίζει να επισημανθούν, καθώς προσδίδουν στην ηχητική ατμόσφαιρα του έργου την αίσθηση της αγωνίας και του μυστηρίου που θέλω να δημιουργήσω, είναι οι εξής:

The image shows a musical staff for clave and mark tree. It features a sequence of rhythmic patterns. The first pattern is marked with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The second pattern is marked with a forte (*f*) dynamic. A bracket above the second pattern is labeled with the number '5', indicating a five-measure phrase.

bongos

mp ————— *f*

templeblocks

mf ————— *f* *mp* ————— *f*

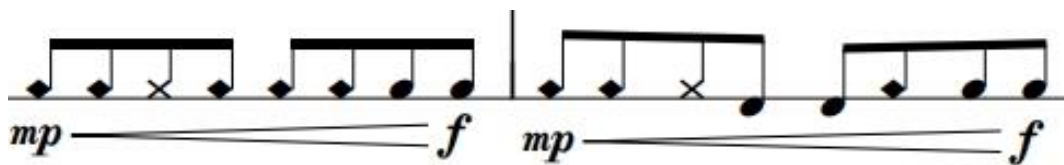
templeblocks ₆

mp ————— *f* *mp* ————— *f* ————— *mp*

Όλα τα παραπάνω είναι φράσεις που, ναι μεν, επαναλαμβάνονται συχνά σε αυτό το πρώτο μέρος, αλλά δεν αποτελούν ιδέες, πάνω στις οποίες θα σχηματιστεί ένα πιο ολοκληρωμένο ρυθμικό μοτίβο.

Με ενδιέφερε πολύ, η εξέλιξη του έργου πάνω σε ξεκάθαρους αφρο-κουβανικούς ρυθμούς, αφενός επειδή κάποια από τα κρουστά που επέλεξα να πλαισιώσουν την ενορχήστρωση έχουν τέτοια καταγωγή, αφετέρου λόγω της αγάπης μου για αυτές τις μουσικές παραδόσεις, η ένταξη τέτοιων ρυθμικών στοιχείων μόνο έμπνευση μπορούσε να μου δώσει κατά την σύνθεση του έργου.

Ο ρυθμός πάνω στον οποίο χτίζεται, ενορχηστρωτικά και ρυθμικά, η πρώτη ενότητα του Β μέρους {B1}, ονομάζεται 'tumbao'.

Ενώ ο κρουστός εκτελεί σταθερά το συγκεκριμένο pattern, τυχαία ρυθμικά γεγονότα -που όσο επαναλαμβάνονται, παύουν να είναι τυχαία- ανακόπτουν την πορεία του, μα εκείνος ξεκινάει, πεισματικά, πάλι από την αρχή.

Στην δεύτερη ενότητα του Β μέρους του έργου {B2}, όλα περιστρέφονται γύρω από μία ρυθμική φράση με εμφανείς αφρο-κουβανικές καταβολές, που εκτελείται, εναλλάξ, στα congas και στα toms.

Πάνω σε αυτή την ιδέα αναπτύσσεται ένα σταθερό ρυθμικό pattern, που θέτει την μουσική σε συγκεκριμένη κίνηση με μία αίσθηση παλμικότητας που δεν υπάρχει, τόσο φανερά, σε προηγούμενες ενότητες του έργου.

Η αρχική ρυθμική φράση επεκτείνεται στα bongos, πλουτίζοντας περαιτέρω την ενορχήστρωση και την παλμικότητα στο σημείο αυτό του έργου. Το ολοκληρωμένο μοτίβο που θα χρησιμεύσει σαν βασικό υλικό μίμησης και επεξεργασίας στις επόμενες ενότητες του έργου, είναι αυτό:

Στην επόμενη ενότητα του Β μέρους {B3}, το μοτίβο που χρησιμοποίησα, προηγουμένως,

στα congas και στα toms, το μιμείται η μαρίμπα, εισάγοντας στην παράμετρο του ρυθμού, τις παραμέτρους της μελωδίας και της αρμονίας επίσης.

Musical score for maracas and congas. The top staff shows maracas with dynamics *mf* < *f* and *mf* to *f*. The bottom staff shows congas with dynamic *f*.

Παράλληλα με το εμπλουτισμένο σε ρυθμό, μελωδία και αρμονία μοτίβο της μαρίμπας, ένας δεύτερος εκτελεστής παίζει και πάλι το 'tumbao' στα congas, ενώ την δεύτερη φορά που επαναλαμβάνεται το μοτίβο της μαρίμπας, μετατοπίζω την μελωδία της έναν τόνο πιο ψηλά.

Στην επόμενη ενότητα του Β μέρους {B4} αποφάσισα να αφαιρέσω τα έντονα στοιχεία του ρυθμού και να δώσω βάση, κυρίως, στην μελωδία και στην αρμονία. Μετά από ένα χαρακτηριστικό ρυθμικό μοτίβο που λειτουργεί ως συνεκτικός δεσμός όλων, σχεδόν, των ενότητων του Β μέρους,

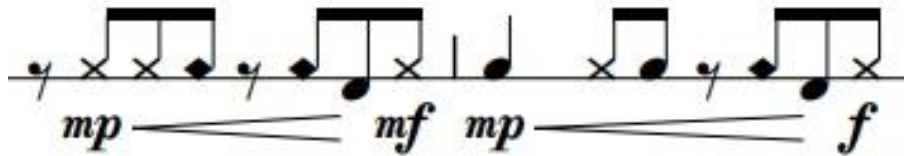
Musical score for maracas and congas. The top staff shows maracas with dynamics *mf*, *f*, *f* to *mf*, and *f* > *mf*. The bottom staff shows congas with dynamics *mf* and *f*, and a vibraslap.

δίνω στην μαρίμπα μία σειρά από γρήγορα μελωδικά περάσματα χωρισμένα σε τετράηχα, πεντάηχα, εξάηχα και εφτάηχα, διαμορφώνοντας έτσι και το αρμονικό σύμπαν του έργου, στο σημείο αυτό. Το τονικό περιβάλλον των μελωδιών αυτών, μετατοπίζεται ένα διάστημα τετάρτης αυξημένης χαμηλότερα, σε κάθε μέτρο που επαναλαμβάνεται.

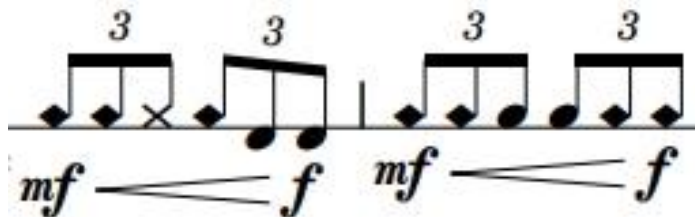
Musical score for maracas and congas. The top staff shows maracas with dynamics *f*, *mp*, and *f*. The bottom staff shows congas with dynamics *f* and *mp*.

Στην πέμπτη ενότητα του Β μέρους {B5} πρωταγωνιστούν, ακόμη, δύο αφρο-κουβανικοί ρυθμοί στα congas:

- Το 'Guaguanco', ένα υποείδος κουβανέζικης ρούμπας,

- Το '6/8 Afro-Cuban', που όπως φαίνεται και στην παρτιτούρα, έχει ως βασικό του παλμό, το τρίηχο.

Στον ίδιο χαρακτήρα με το Β1, σταθερά επαναλαμβανόμενες ρυθμικές ατάκες από τα υπόλοιπα κρουστά συνοδεύουν τα δύο προαναφερθέντα αφρο-κουβανικά patterns, καθώς και το 'tumbao', που επανέρχεται ακόμα μία φορά, στο τέλος της ενότητας αυτής.

1.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία

Θα επεξηγήσω τώρα κάποια σημειολογικά στοιχεία που αναγράφονται στην παρτιτούρα και αφορούν την εκτέλεση του έργου.

- Όπως ανέφερα και παραπάνω, το κάθε μέρος χωρίζεται σε επιμέρους ενότητες, έτσι εξηγείται και η ένδειξη {A1} πάνω από το πρώτο μέτρο. Βρισκόμαστε δηλαδή στο Α μέρος του έργου και πιο συγκεκριμένα στην 1η ενότητα του.
- Πάνω από το πρώτο μέτρο υπάρχει, επίσης, η ένδειξη του tempo με το οποίο θα αποδοθεί το έργο. Τα 60 bpm είναι, φυσικά, ενδεικτικό νούμερο, καθώς στις πρόβες ενθάρρυνα τους μουσικούς να συγκρατήσουν το κομμάτι σε ακόμα πιο χαμηλή ταχύτητα για να διατηρηθεί, έτσι, η αίσθηση του αργού βαδίσματος στον διάδρομο και να χτιστεί αβίαστα η ηχοχρωματική ατμόσφαιρα που ήθελα να πετύχω.
- Οι δυναμικές, τώρα, είναι εκφραστικές τεχνικές που με απασχολούν ιδιαίτερα στο συγκεκριμένο συνθετικό εγχείρημα. Προτιμώ, στην αρχή του έργου, κάθε ηχόχρωμα που αναπτύσσεται σταδιακά, να ξεκινάει πολύ χαμηλά σε ένταση {p,

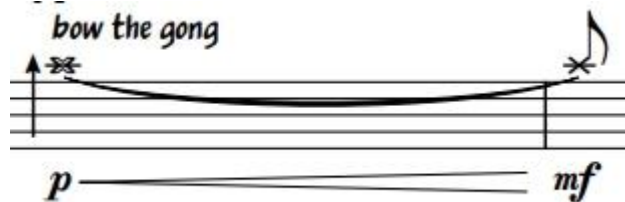
pp, ppp} και να κλιμακώνεται βαθμιαία σε πιο υψηλές και ισχυρές δυναμικές {mf, f, ff, fff}.

- Όσον αφορά τα μουσικά όργανα που πρωταγωνιστούν στην εν λόγω εννοχρήστρωση, δεν θα ήταν εφικτό να έχει το κάθε ένα, ξεχωριστά, δικό του πεντάγραμμο. Αυτό θα ήταν μεγάλη ταλαιπωρία για τους εκτελεστές των έργων, καθώς θα καθιστούσε την παρτιτούρα ιδιαίτερα δυσανάγνωστη. Η μαρίμπα και οι κροτάλες, σαν μελωδικά κρουστά, έχουν τα δικά τους πεντάγραμμα, ενώ υπάρχουν δύο, ακόμη, πεντάγραμμα με τις ονομασίες 'κρουστά 1' και 'κρουστά 2' που αντιστοιχούν στον κάθε εκτελεστή ξεχωριστά. Κάθε κρουστό, λοιπόν, από όλα τα υπόλοιπα ρυθμικά κρουστά που περισσεύουν, έχει την δική του γραμμή ή διάστημα μέσα στο μέτρο και σε πολλές περιπτώσεις και δική του ειδική σημειογραφία. Φυσικά, πάνω στο κάθε μέτρο, αναφέρω ολογράφως ποιο κρουστό ακούγεται και ποια σύγχρονη τεχνική χρησιμοποιείται.

Θα ήταν πολύ βοηθητικό στο σημείο αυτό, να παραθέσω την ειδική σημειογραφία που χρησιμοποίησα για να εισάγω στην παρτιτούρα τα διάφορα κρουστά και τις σύγχρονες τεχνικές που πλαισίωσαν το συνολικό εννοχρηστρωτικό αποτέλεσμα.

Θα επεξηγήσω, τώρα, αναλυτικά κάθε σύγχρονη τεχνική που χρησιμοποίησα σε αυτό το

έργο:

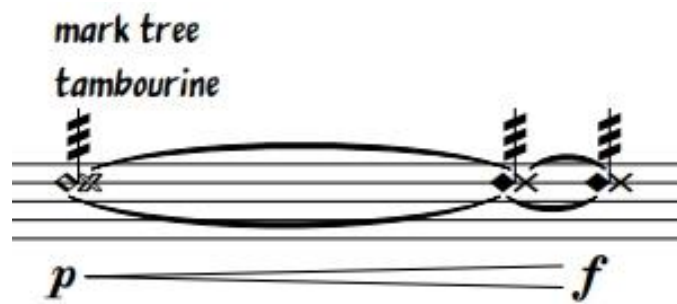
Σέρνεις το δοξάρι με πίεση στο tam-tam

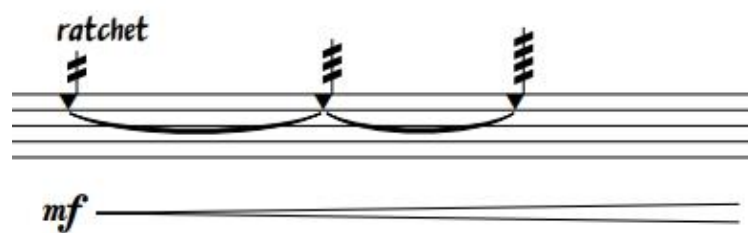
Σέρνεις με πίεση το δοξάρι στις κροτάλες

Βαθμιαία επιτάχυνση

Συνεχόμενο ταρακούνημα της κουρτίνας, είτε με τα χέρια, είτε με μπακέτα, ενώ παράλληλα κάνεις γρήγορο τρέμολο στο ντέφι

Στριφογυρίζεις το ratchet.

1.5. Ενορχήστρωση

Η ενορχήστρωση του έργου αποτελείται από bongos, toms, clave, cabasa, templeblocks, vibraslap, ratchet, ocean drum, τρίγωνο, κουρτίνα, ντέφι, congas και tam-tam, μερικά εκ των οποίων είναι γνωστά για την αφροκουβανέζικη καταγωγή τους. Τέλος, τα μελωδικά κρουστά που επέλεξα να χρησιμοποιήσω στην εν λόγω σύνθεση είναι σαφώς περιορισμένα και αποτελούνται από μία μαρίμπα, ξύλινο κρουστό επίσης, και κροτάλες.

Στο πρώτο μέρος της μουσικής σύνθεσης, δίνεται βάρος στα ηχοχρώματα που φαντάστηκα πως κυριαρχούν σε αυτόν τον απόκοσμο διάδρομο. Όπως θα δείτε και στην παρτιτούρα που παρατίθεται στην επόμενη σελίδα, ένας αργόσυρτος δοξαρισμός πάνω στο tam-tam φέρνει στα αυτιά του ακροατή το τσιριχτό φύσημα του παγωμένου αέρα που κυλάει στον πίνακα αυτόν, ενώ το τρέμολο στο ντέφι που συνηχεί με το tam-tam, φέρνει στο μυαλό μου την κοκκάλινη χροιά που χαρακτηρίζει οτιδήποτε απόκοσμο κινείται στον χώρο αυτόν. Το δοξάρι κινείται, στην συνέχεια, στα πλάγια μιας οποιασδήποτε κροτάλας για να ενισχύσει σαν ηχόχρωμα τον ήδη υπάρχον αποκρουστικό απόηχο, ενώ από κάπου στο βάθος του διαδρόμου, τα bongos σκορπίζουν ασυνάρτητες ρυθμικές φράσεις, που δεν καταλήγουν ακόμα σε ένα ξεκάθαρο και ολοκληρωμένο ρυθμικό μοτίβο.

The image shows two staves of musical notation. The top staff is labeled 'bow the gong' and features a long, sweeping line with a fermata, indicating a sustained sound. Below it, a dynamic marking goes from *p* to *mf*. The bottom staff is labeled 'bongos' and contains a series of rhythmic patterns represented by 'x' marks on a staff. Below it, dynamic markings are *f*, *mf*, and *f*. A '5' is written above the final part of the bongos staff.

The image shows two staves of musical notation. The top staff is labeled 'tambourine' and features a long, sweeping line with a fermata, indicating a sustained sound. Below it, a dynamic marking goes from *p* to *f*. The bottom staff is labeled 'bow' and features a long, sweeping line with a fermata, indicating a sustained sound. Below it, a dynamic marking goes from *p* to *f*.

Συνεχίζουμε, λοιπόν, στην υποενοότητα του πρώτου μέρους του έργου {A1} και διαπιστώνουμε πως μέσα από μιμήσεις, επαναλήψεις και επεκτάσεις των μοτίβων και των τεχνικών που ήδη ακούστηκαν, δημιουργείται ένα συμπαγές ακρόαμα με χαρακτήρα, κυρίως, ατμοσφαιρικό και αφαιρετικό, χωρίς σταθερά ρυθμικά ή μελωδικά στοιχεία να κάνουν ενεργή την παρουσία τους σε αυτή την πρώτη φάση.

Στην δεύτερη ενότητα του Α μέρους {A2}, με δεδομένη την ατμόσφαιρα που έχει χτιστεί έως τώρα, εισάγω μία μικρή μελωδική κίνηση στην μαρίμπα, δημιουργώντας, έτσι, μία υποβόσκουσα αρμονία στο διαρκώς εξελισσόμενο ηχοτόπιο.

Διατηρώ, βέβαια, ξεκάθαρη την υφολογική σύνδεση της τρέχουσας ενότητας με την προηγούμενη της, καθώς, την ίδια στιγμή που η μαρίμπα κινείται μελωδικά και αρμονικά, δίνοντας νέο υλικό για επεξεργασία και ανάπτυξη, η τεχνική του δοξαρισμού στα πλάγια της κροτάλας, που μονοπωλούσε την προηγούμενη ενότητα, εκτελείται παράλληλα με το νέο υλικό.

The first system of the score consists of four staves. The top staff is for the marimba, showing a melodic line with dynamics *p*, *mf*, and *p*, and fingerings 7 and 5. Below it are three staves: the first is labeled "mark tree ad libitum" with four 'x' marks; the second is labeled "bow" with dynamics *mp* and *mf*; the third is labeled "mp" with a downward-pointing arrow.

Τέλος, τα ρυθμικά στοιχεία πληθαίνουν ολοένα και περισσότερο σε αυτή την ενότητα, ενώ πολλά και διάφορα κρουστά με μιμήσεις και επεκτάσεις των ήδη γνωρίμων ρυθμικών μοτίβων, πλουτίζουν σημαντικά την ενόρχηση του έργου.

The second system of the score consists of two staves. The top staff is for the cabasa, showing a melodic line with dynamics *mf*, *f*, and *ff*, and a vibraslap. Below it is a staff for the vibraslap with dynamics *mf*, *f*, and *ff*.

Οι δυναμικές τείνουν διαρκώς προς τις πιο ακραίες βαθμίδες των υψηλών εντάσεων {forte, fortissimo}, τα αμιγώς ρυθμικά κρουστά επαναλαμβάνουν εμμονικά τα ρυθμικά μοτίβα που πλέον έχουν μεγεθυνθεί και ακούγονται πιο ξεκάθαρα και εμφαιτικά, ενώ η μαρίμπα και οι κροτάλες κινούνται συνεχώς αντιστικτικά, δίνοντας μία πιο ολοκληρωμένη εντύπωση για την αρμονική και μελωδική εξέλιξη του έργου.

Με ενδιαφέρει πολύ, η εξέλιξη του έργου πάνω σε ξεκάθαρους αφρο-κουβανικούς ρυθμούς, αφενός επειδή κάποια από τα κρουστά που επέλεξα να παισιώσουν την ενόρχηση

έχουν τέτοια καταγωγή, αφετέρου λόγω της αγάπης μου για αυτές τις μουσικές παραδόσεις, η ένταξη τέτοιων ρυθμικών στοιχείων μόνο έμπνευση μπορούσε να μου δώσει κατά την σύνθεση του έργου.

Ο ρυθμός πάνω στον οποίο χτίζεται, ενορχηστρωτικά και ρυθμικά, η πρώτη ενότητα του Β μέρους, ονομάζεται 'tumbao'. Ενώ ο κρουστός εκτελεί σταθερά το συγκεκριμένο pattern, τυχαία ρυθμικά γεγονότα -που όσο επαναλαμβάνονται, παύουν να είναι τυχαία- ανακόπτουν την πορεία του, μα εκείνο ξεκινάει, πεισματικά, πάλι από την αρχή.

Στην δεύτερη ενότητα του Β μέρους του έργου {B2}, όλα περιστρέφονται γύρω από μία ρυθμική φράση με εμφανείς αφρο-κουβανικές καταβολές, που εκτελείται, εναλλάξ, στα congas και στα toms. Η αρχική ρυθμική φράση επεκτείνεται στα bongos, πλουτίζοντας περαιτέρω την ενορχήστρωση και την παλμικότητα στο σημείο αυτό του έργου.

Στην επόμενη ενότητα του Β μέρους {B3}, το μοτίβο που χρησιμοποίησα, προηγουμένως, στα congas και στα toms, το μιμείται η μαρίμπα, εισάγοντας στην παράμετρο του ρυθμού, τις παραμέτρους της μελωδίας και της αρμονίας επίσης. Παράλληλα με το εμπλουτισμένο σε ρυθμό, μελωδία και αρμονία μοτίβο της μαρίμπας, ένας δεύτερος εκτελεστής παίζει και πάλι το 'tumbao' στα congas, ενώ την δεύτερη φορά που επαναλαμβάνεται το μοτίβο της μαρίμπας, μετατοπίζω την μελωδία της έναν τόνο πιο ψηλά. Κατά την διάρκεια όλων αυτών των μουσικών γεγονότων, εμφανίζονται σποραδικά, αλλά επαναλαμβανόμενα, ατάκες σε κρουστά με χαρακτηριστικό ηχόχρωμα όπως το vibraslap, η κουρτίνα, το τρίγωνο και το ντέφι.

ad libitum
tambourine
mark tree

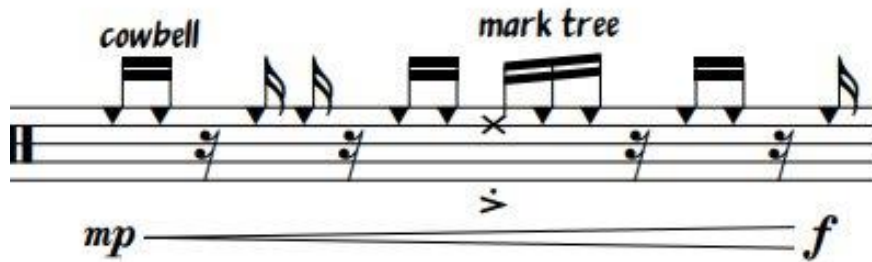
mp ————— *f*

mark tree

Στην πέμπτη ενότητα του Β μέρους {B5} πρωταγωνιστούν, όπως είδαμε πιο πρίν, δύο αφρο-κουβανικοί ρυθμοί στα congas: το 'Guaguanco' και το '6/8 Afro-Cuban'. Στον ίδιο χαρακτήρα με το B1, σταθερά επαναλαμβανόμενες ρυθμικές ατάκες από τα υπόλοιπα κρουστά συνοδεύουν τα δύο προαναφερθέντα αφρο-κουβανικά patterns, καθώς και το 'tumbao', που επανέρχεται ακόμα μία φορά, στο τέλος της ενότητας αυτής. Ο πολυρυθμικός χαρακτήρας που δημιουργείται από την διάχυση όλων αυτών των διαφορετικών

ταυτόχρονων μοτίβων, εντείνει την αγωνία του ακροατή και οδηγεί το έργο σε μία αναπόφευκτη κορύφωση.

Συνοψίζοντας, όσον αφορά το ηχοχρωματικό σκέλος που κυριαρχεί στο Α μέρος, με ενδιέφερε η ανάμειξη παρόμοιων και ανόμοιων ηχητικών χροιών, έτσι ώστε το τελικό ηχητικό αποτέλεσμα, με την ταυτόχρονη εμφάνιση αυτών των χροιών, να είναι με κάποιον τρόπο ενιαίο, σαν να πρόκειται για έναν μόνο ήχο. Στο Β μέρος που οι ρυθμοί διατυπώνονται με μεγαλύτερη σαφήνεια και ο παλμός, σε μεγάλο βαθμό, σταθεροποιείται, προσπάθησα να δημιουργήσω ένα πολυρυθμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο, το βασικό pattern του ενός μουσικού να συμπληρώνεται και να εμπλουτίζεται από τα σταθερά ή μη σταθερά ρυθμικά μοτίβα που εκτελεί ο άλλος μουσικός.

Οι κοκκάλινες υφές που φαίνεται να κυριαρχούν σε αυτό το έργο, καθώς και η ξηρασία που εκπέμπει αυτό το άνυδρο πέρασμα με οδήγησαν στην επιλογή πιο ρυθμικών κρουστών με στεγνό, ξερό ηχόχρωμα και ξύλινη κατασκευή, σε μεγάλο τουλάχιστον βαθμό.

The Navigators

2.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική

Σε αυτό το έργο, έχουμε να κάνουμε με ένα τελείως διαφορετικό τοπίο, χωρίς αυτό να σημαίνει πως απαλασσόμαστε απο την μακαβριότητα και την αίσθηση τρόμου που αποπνέει ο πίνακας της προηγούμενης σύνθεσης.

Οι εφιαλτικές μορφές, που πρωταγωνιστούν στον προηγούμενο πίνακα, είναι ακόμα εδώ, μα αυτή τη φορά παρουσιάζονται ακόμα πιο επιβλητικές, λόγω του ύψους και του μεγέθους που αποφάσισε να τους προσδώσει ο Beksinski. Στο έργο, αυτό, παρουσιάζονται πάνω σε δυσανάλογα μικροσκοπικές βάρκες, να διασχίζουν μια φουρτουνιασμένη θάλασσα. Οι γκρίζες αποχρώσεις του πίνακα και η έλλειψη έντονων χρωμάτων συμβάλλουν στην δημιουργία μίας δυσοίωνης χροιάς στο περιβάλλον που σκιαγραφείται.

Στην ίδια λογική με το προηγούμενο έργο, έτσι και εδώ, αυτό που θέλω να πετύχω είναι να σχηματίσω τους ήχους, τους ρυθμούς και τις αρμονίες που ακούγονται σε αυτό το απόκοσμο τοπίο. Η λυρική διάσταση της σύνθεσης και το βάρος που δίνεται στην μελωδία και στην αρμονία, υφαίνουν την αίσθηση μίας ονειρικής κατάστασης, που μάλλον αποκτάει στοιχεία εφιάλη όσο περισσότερο ο ακροατής επιπλέει νοερά στα άγρια νερά του απόκοσμου, αυτού, τοπίου.

2.2. Μορφολογία

Το έργο ακολουθεί μία βασική τριμερή δομή {A-B-A'} και κάθε μέρος χωρίζεται, φυσικά, σε ακόμα μικρότερες ενότητες που διαφοροποιούνται ελαφρώς μεταξύ τους σε ενορχηστρωτικά, μοτιβικά, ηχοχρωματικά και ρυθμικά πλαίσια.

Διαιρείται, λοιπόν, το κάθε μέρος του έργου, στις εξής υποενότητες:

A μέρος

A1: Χρήση σύγχρονων τεχνικών και δημιουργία απαλών ατμοσφαιρικών ηχοχρωμάτων

A2: Ανάπτυξη μελωδικών μοτίβων και δημιουργία αρμονίας που θα χαρακτηρίσει, σε γενικές γραμμές, το υπόλοιπο έργο.

B μέρος

Το δεύτερο μέρος του έργου δεν χωρίζεται σε ενότητες, αλλά κυριαρχείται από την έντονη αντίθεση 'ονειρικές μελωδίες - πομπώδεις ρυθμοί σε μορφή εμβατηρίου', ώστε να δημιουργήσει στον ακροατή την αίσθηση της απότομης διακοπής του ονείρου και την άγαρμπη μετατροπή του σε εφιάλτη.

A' μέρος

Αποφόρτιση του έργου από τα έντονα ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά στοιχεία που εδραιώθηκαν στο B μέρος και επανάληψη των σημαντικότερων σύγχρονων τεχνικών και ηχοχρωμάτων που χαρακτήρισαν το A μέρος, κλείνοντας το έργο με τον τρόπο που ξεκίνησε.

2.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό

Στην πρώτη ενότητα του Α μέρους του έργου (Α1) εμφανίζονται κάποια συγκεκριμένα ηχοχρωματικά μοτίβα και τεχνικές που επαναλαμβάνονται καθ' όλη την διάρκεια της ενότητας αυτής και απλώνονται άτακτα στον χρόνο.

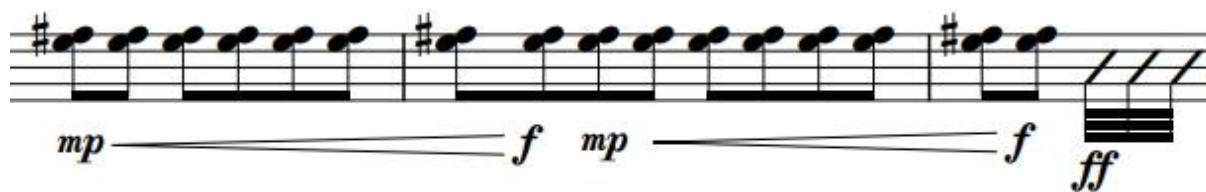
The image shows three musical staves illustrating different bowing techniques:

- bow the wood:** A single staff with a melodic line starting on a middle C. The dynamics range from *p* (piano) to *f* (forte).
- gliss.:** A staff showing a glissando technique with diamond-shaped bow marks. The dynamics range from *p* to *f*, with *mf* (mezzo-forte) in the middle.
- bow harmonics:** A staff showing a melodic line with a 3/4 time signature. The dynamics range from *mp* (mezzo-piano) to *f*.

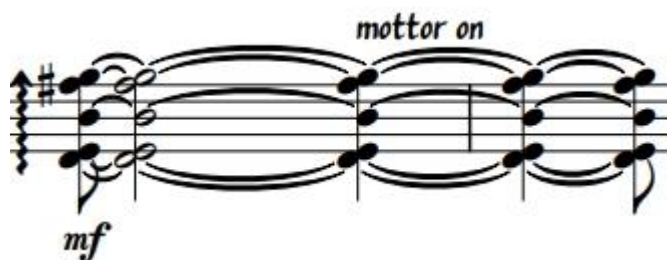
Το βασικό μελωδικό στοιχείο που κυριαρχεί σε αυτή την ενότητα είναι το διάστημα τετάρτης αυξημένης, μα δεν χρησιμοποιείται ακόμα σε κάποιο ολοκληρωμένο μελωδικό μοτίβο, παρά μόνο σε διάσκορπες μελωδικές φράσεις που εκτελούνται κυρίως στις κροτάλες.

A musical staff showing a melodic phrase with dynamics *mf*, *f*, and *mp*. The phrase includes a 7th fingering, a triplet of 3 notes, and another 7th fingering. The dynamics range from *mf* to *f* and back to *mp*.

Στην δεύτερη ενότητα του Α μέρους (Α2) εμφανίζεται για πρώτη φορά ένα μοτίβο που εκτελείται στην μαρίμπα.

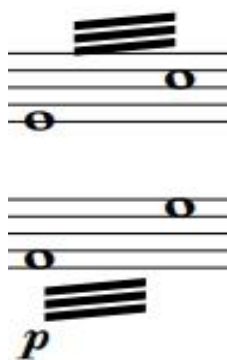
και μία συγχορδία στο βιμπράφωνο, που ηχεί με την μορφή αρπισμού, το εναρμονίζει.

Το μοτίβο, αυτό, μαζί με την συγχορδία, εμφανίζονται τρεις φορές στην ενότητα αυτή, κάθε φορά σε διαφορετικό τονικό ύψος.

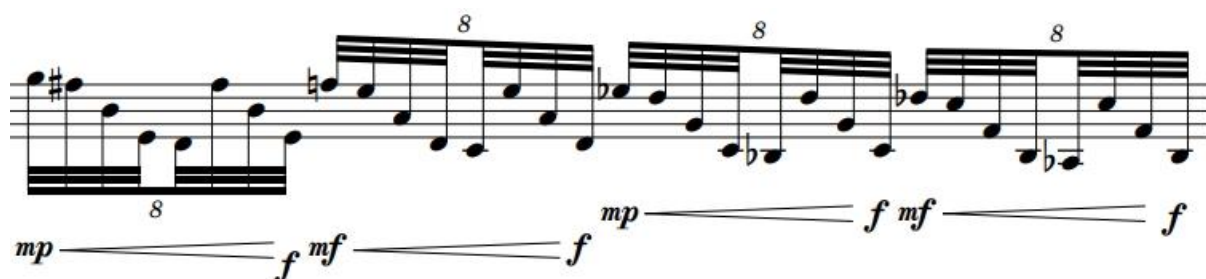
Ήδη, λοιπόν, το έργο έχει αποκτήσει μία πρώτη αρμονική/μελωδική υπόσταση, που θα αναπτυχθεί περαιτέρω, όπως θα δούμε, στο δεύτερο μέρος.

Το Β μέρος ξεκινάει με ταυτόχρονο τρέμολο στην μαρίμπα και το βιμπράφωνο, ένα εισαγωγικό μοτίβο που θα επαναληφθεί κάποιες φορές ακόμα στα επόμενα μέτρα.

Το μέρος αυτό κυριαρχείται απο την έντονη αντίθεση ‘ονειρικές μελωδίες - πομπώδεις ρυθμοί σε μορφή εμβατηρίου’, ώστε να δημιουργήσει στον ακροατή την αίσθηση της απότομης διακοπής του ονείρου και την άγαρμπη μετατροπή του σε εφιάλητη.

Την μία πλευρά, αυτή του ονείρου, την αντιπροσωπεύει ένα μελωδικό μοτίβο που ως βάση του έχει τα διαστήματα τέταρτης αυξημένης και δεύτερης μικρής.

Το μοτίβο αυτό επαναλαμβάνεται πολλές φορές κατά την διάρκεια του Β μέρους, κάθε φορά σε διαφορετικό τονικό ύψος, είτε στην μαρίμπα, είτε στο βιμπράφωνο. Το βλέπουμε, επίσης, μεγεθυμένο σε τρίηχα, πεντάηχα, εξάηχα και εφτάηχα, αλλά και σε σμίκρυνση με την ένδειξη 'as fast as you can' για τους εκτελεστές. Ενώ εντάσσω τους φθόγγους και τα διαστήματα, που χρησιμοποιεί η μελωδία, σε συνηγήσεις που εκτελούνται παράλληλα στο βιμπράφωνο και εναρμονίζουν το μελωδικό αυτό μοτίβο.

Οι πομπώδεις ρυθμοί σε μορφή εμβατηρίου που αναφέρω πιο πάνω, είναι ένα ρυθμικό μοτίβο που εκτελείται στα τιμπάνια σε υψηλές δυναμικές (mf, f, ff) και κάθε φορά διακόπτει απότομα την ονειρική μελωδική γραμμή της μαρίμπας και του βιμπράφωνου.

Έτσι ολοκληρώνεται το δεύτερο μέρος και περνάμε στο τελευταίο μέρος, όπου επαναλαμβάνονται κάποια ηχοχρωματικά και μελωδικά μοτίβα που αποτέλεσαν κεντρικά θέματα για την ανάπτυξη του πρώτους μέρους του έργου.

2.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία

Όπως και στο προηγούμενο έργο, έτσι και εδώ, συνηθίζω να σημειώνω πάνω από το κάθε μέτρο, ποια ακριβώς τεχνική καλείται να χρησιμοποιήσει ο εκτελεστής και αν χρειαστεί - όταν πρόκειται για ηχοτόπιο- σημειώνω πόσα δευτερόλεπτα θα διαρκέσει το κάθε ηχόχρωμα. Ένα παράδειγμα μέσα από αυτό το έργο είναι το εξής:

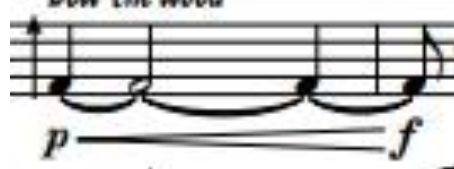
12"
as fast as you can

The musical notation shows a sequence of eighth notes on a single staff. Above the staff, there are four groups of notes, each with an '8' above it, indicating eighth notes. Below the staff, there are dynamic markings: *f*, *mf*, *f*, *mf*, *f*, *mf*. The notes are grouped into pairs, and the dynamics alternate between *f* and *mf* for each pair.

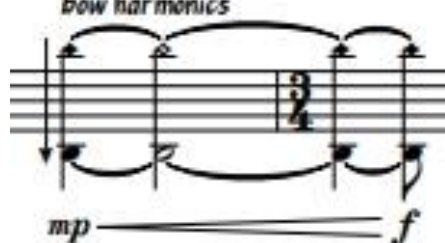
Παραθέτω μερικές, ακόμα, σύγχρονες τεχνικές που χρησιμοποίησα στην σύνθεση αυτή:

bow the wood

The notation shows a single note on a staff with a dynamic marking *p* below it. The note is a half note.

bow harmonics

The notation shows a series of notes on a staff with a dynamic marking *mp* below it. The notes are connected by a slur, and there are arrows indicating bowing directions.

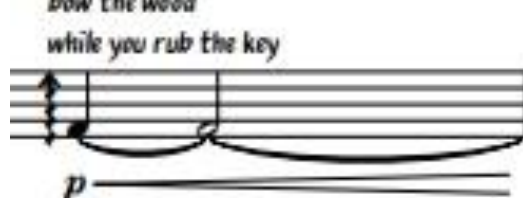
bow the bar

The notation shows a series of notes on a staff with a dynamic marking *p* below it. The notes are connected by a slur, and there are arrows indicating bowing directions.

Όλα τα παραπάνω αφορούν το σύρσιμο του δοξαριού στα πλάγια μίας τυχαίας ράβδου/νότας στην μαρίμπα και στο βιμπράφωνο αντίστοιχα.

bow the wood
while you rub the key

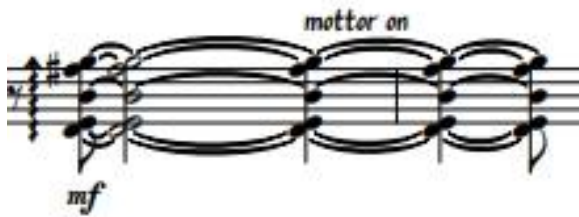

The notation shows a single note on a staff with a dynamic marking *p* below it. The note is a half note.

Εδώ, την ίδια στιγμή που σέρνεις το δοξάρι στα πλάγια του ξύλου της μαρίμπας, πιέζεις την μπακέτα πάνω στο ξύλο του οργάνου.

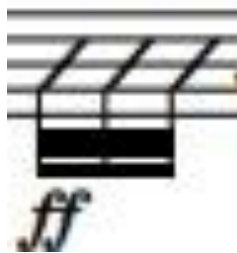
Τοποθετείς το πιατίνι ανάποδα πάνω στην μεμβράνη του τυμπάνου και κάνεις ρούλο (στο πιατίνι), ανεβοκατεβάζοντας παράλληλα με το pedal, το τονικό ύψος του τυμπάνου.

Πρόκειται για μία λειτουργία στο βιμπράφωνο, που προσδίδει την χροιά του vibrato στις συγχορδίες που θα παίζεις.

Σέρνεις το superball, είτε στην μεμβράνη του τυμπάνου, είτε στην επιφάνεια του tam-tam.

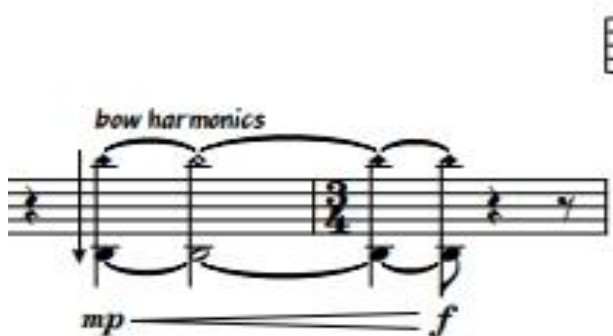
Ρυθμικά χτυπήματα με την μπακέτα, στον λέβητα του τυμπάνου.

2.5. Ενορχήστρωση

Η ενορχήστρωση του έργου αποτελείται από τιμπάνια, tam-tam, μαρίμπα, βιμπράφωνο, καμπάνες και κροτάλες. Ο πίνακας πάνω στον οποίο αποφάσισα να συνθέσω αυτό το έργο με οδήγησε κατευθείαν σε δρόμους πιο λυρικούς, ήπιους και μελωδικούς. Φυσικά αυτό δεν έχει να κάνει τόσο με το φθογγικό υλικό που επέλεξα να χρησιμοποιήσω, όσο με τις ενορχηστρωτικές τεχνικές που αποφάσισα να εξερευνήσω.

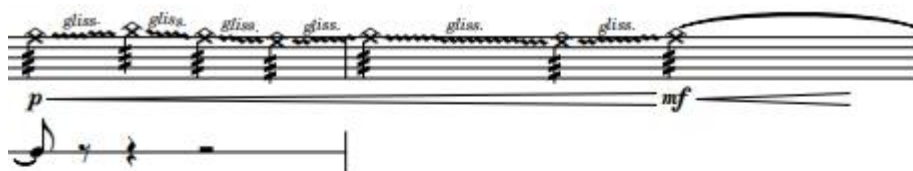
Στην ίδια λογική με το προηγούμενο έργο, έτσι και εδώ, αυτό που θέλω να πετύχω είναι να σχηματίσω τους ήχους, τους ρυθμούς και τις αρμονίες που ακούγονται σε αυτό το απόκοσμο τοπίο. Η λυρική διάσταση της σύνθεσης και το βάρος που δίνεται στην μελωδία και στην αρμονία, υφαίνουν την αίσθηση μίας ονειρικής κατάστασης, που μάλλον αποκτάει στοιχεία επιφάνη όσο περισσότερο ο ακροατής επιπλέει νοερά στα άγρια νερά του απόκοσμου, αυτού, τοπίου.

Αποφάσισα να ξεκινήσω το πρώτο μέρος της μουσικής σύνθεσης, δίνοντας βάρος στα ηχοχρώματα που φαντάστηκα πως κυριαρχούν στον πίνακα αυτόν. Όπως πάντα με ενδιαφέρει η ανάμειξη παρόμοιων και ανόμοιων ηχητικών χροιών, έτσι ώστε το τελικό ηχητικό αποτέλεσμα, με την ταυτόχρονη εμφάνιση αυτών των χροιών, να είναι με κάποιον τρόπο ενιαίο, σαν να πρόκειται για έναν μόνο ήχο. Εδώ επιτυγχάνεται αυτό, για παράδειγμα, με τους παράλληλους δοξαρισμούς στην μαρίμπα και στο βιμπράφωνο.

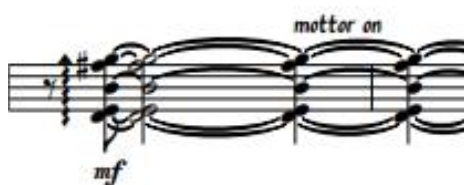
Όπως φαίνεται στην παρτιτούρα ηχεί ήδη ο δοξαρισμός στην μαρίμπα και σταδιακά αναπτύσσεται και ο δοξαρισμός στο βιμπράφωνο. Έτσι τα ηχοχρώματα που αντηχούν, είναι σαν να αναδύονται το ένα μέσα από το άλλο.

Με ενδιαφέρει, επίσης, οι νότες που χαρακτηρίζονται από μία λαμπερή και κρυστάλλινη χροιά, να έχουν ένα ατμοσφαιρικό ηχητικό υπόβαθρο σε χαμηλά τονικά ύψη, για να τις συνοδεύει καθώς πλέκουν την μελωδία. Αυτό το βάθος δεν θα μπορούσα να το πετύχω παρά μόνο με την συγκεκριμένη τεχνική που περιέγραψα πιο πάνω.

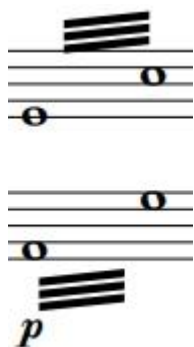

Οι νότες και οι συνηγήσεις κυλάνε πάνω στις καμπάνες, ενώ ο ρούλος στο πιατίι που βρίσκεται πάνω στην μεμβράνη του τυμπάνου, τις συνοδεύει σαν βαρύς και απειλητικός άνεμος που θα φύσαγε στα νερά του τοπίου του Beksinski.

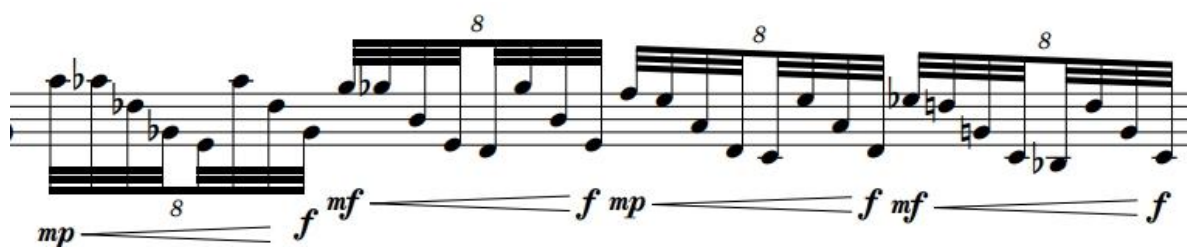
Ένα στοιχείο που θεωρώ πως έχει ενδιαφέρον σε αυτό το έργο, είναι η ανάμειξη του ηχοχρώματος της μαρίμπας και του βιμπράφωνα ταυτόχρονα. Υπάρχουν πολλά σημεία στην σύνθεση αυτή, όπου τα δύο πληκτροφόρα αλληλοσυμπληρώνονται:

Η μαρίμπα εκτελεί το βασικό φθογγικό μοτίβο του Α μέρους και το βιμπράφωνο εναρμονίζει τους δύο φθόγγους του μοτίβου με μία συνήχηση που τους περιλαμβάνει.

Τα παράλληλα τρέμολο που είδαμε πιο πάνω.

Οι μελωδικές γραμμές της μαρίμπας και του βιμπράφωνα κινούνται αντιστικτικά. Οι παράλληλες διαφορετικές υποδιαιρέσεις της μελωδίας σε οκτάηχα και πεντάηχα αντίστοιχα, περιπλέκουν ρυθμικά την μουσική στο σημείο αυτό.

Η ρυθμική περιπλοκότητα είναι βασική παράμετρος και των τριών έργων και δεν θα μπορούσε να λείπει από το 'The Navigators'.

f *mf* *f* *mf* *f* *mp* *f*

f

f *mf* *f* *mf* *f* *mp* *f*

mf *f* *mf* *f* *mf* *f*

Valley Of The Dead

3.1. Πως συνδέεται ο κάθε πίνακας με την μουσική

Σε αυτόν τον πίνακα, οι δύσμορφες εφιαλτικές παρουσίες που κυριαρχούν σε όλα τα έργα μέχρι στιγμής, παρουσιάζονται πιο γιγάντιες απο κάθε άλλη φορά και φαίνεται να υποδέχονται τον ακροατή στο τελικό στάδιο της διαδρομής του. Ο ακροατής θα μπορούσε να είναι η φιγούρα αυτή, που περπατάει κάτω χαμηλά στο κέντρο του πίνακα και όλες οι γιγάντιες μορφές έχουν στραμμένο το κεφάλι τους προς το μέρος του.

Η εικόνα αυτή με οδήγησε στο να συνθέσω ένα έργο με πιο επικό και αμιγώς ρυθμικό χαρακτήρα. Σκέφτηκα την μουσική με την οποία θα υποδέχονταν τον ακροατή στον τελικό προορισμό του, χωρίς να επικρατεί το μυστήριο της περιήγησης του στα προηγούμενα τοπία και με μία αίσθηση αντίλαλου των ρυθμών από την μία πλευρά των γιγάντων στην άλλη, σαν να πρόκειται για βουνά.

Για αυτούς τους λόγους η ενορχήστρωση του έργου αποτελείται από τυμπάνια, drumset, tam-tam, γκρανκάσα, ντέφι, τρίγωνο, templeblocks και κουρτίνα.

3.2. Μορφολογία

Το έργο ακολουθεί μία βασική τριμερή δομή {A-B-A'} και κάθε μέρος χωρίζεται, φυσικά, σε ακόμα μικρότερες ενότητες που διαφοροποιούνται ελαφρώς μεταξύ τους σε ενορχηστρωτικά, μοτιβικά, ηχοχρωματικά και ρυθμικά πλαίσια.

A μέρος

A1: Δημιουργία ηχοχρωμάτων και χρήση σύγχρονων τεχνικών

A2: Εμφάνιση κάποιων ρυθμικών μοτίβων σε αρχικό στάδιο ακόμα

A3: Περαιτέρω ανάπτυξη του ήδη υπάρχοντος ηχοτοπίου και διάσκορπα επαναλαμβανόμενα ρυθμικά μοτίβα

B μέρος

B1: Εδραίωση ρυθμικών μοτίβων που φαίνεται να αποκτούν τον ρόλο του κεντρικού θέματος της ενότητας αυτής.

B2: Ανάπτυξη του θέματος της προηγούμενης ενότητας και εμπλουτισμός της με διάσπαρτες κρουστές ατάκες και άλλα ρυθμικά μοτίβα.

B3: Εμφάνιση ενός νέου ρυθμικού μοτίβου που αναπτύσσεται σαν σταθερό pattern με παραλλαγές από μέτρο σε μέτρο.

A' μέρος

Αποφόρτιση του έργου από τα έντονα ρυθμικά, μελωδικά και αρμονικά στοιχεία που εδραιώθηκαν στο B μέρος και επανάληψη των σημαντικότερων σύγχρονων τεχνικών και ηχοχρωμάτων που χαρακτήρισαν το A μέρος, κλείνοντας το έργο με τον τρόπο που ξεκίνησε.

3.3. Φθογγικό και μοτιβικό υλικό

Το ρυθμικό μοτίβο που διατρέχει την πρώτη ενότητα του Α μέρους του έργου (A1), είναι μία σειρά από διαφορετικές ρυθμικές αξίες που εκτελούνται είτε από τον έναν εκτελεστή, είτε από τον άλλον, συνήθως με καρκινική μίμηση, στα στεφάνια των τυμπάνων και του drumset.

The first musical staff shows a rhythmic motif on a single staff with a treble clef and a common time signature. It begins with a dynamic marking of *f* and a fermata. The motif consists of a series of eighth notes, with some notes marked with an 'x' above them, indicating a specific articulation. The dynamics change from *mp* to *f* and then back to *mp*. There are two groups of seven notes, each marked with a '7' above them, and a group of three notes marked with a '3' above them. The dynamics for these groups are *mp*, *f*, *mp*, *ff*, and *mf* respectively.

The second musical staff is labeled 'toms on rim' and shows a similar rhythmic motif on a single staff with a treble clef and a common time signature. It begins with a dynamic marking of *mp* and a fermata. The motif consists of a series of eighth notes, with some notes marked with an 'x' above them. The dynamics change from *ff* to *mf* and then back to *mp*. There are two groups of three notes, each marked with a '3' above them, and a group of seven notes marked with a '7' above them. The dynamics for these groups are *ff*, *mf*, *mp*, and *f* respectively.

Στο A2 ο ένας εκτελεστής κρατάει σταθερά ένα οστινάτο, ενώ ο δεύτερος εκτελεστής παίζει συγκεκριμένες ρυθμικές υποδιαίρεσεις πάνω από τα όγδοα του οστινάτο του πρώτου εκτελεστή. Όλα αυτά, πάντα στο στεφάνι του drumset και των τυμπάνων.

Αμέσως μετά, οι μουσικοί ανταλλάσσουν ρόλους και εκτελούν το ίδιο οστινάτο, με τις ρυθμικές υποδιαίρεσεις να σκορπίζουν πάνω του.

The first musical staff shows a rhythmic motif on a single staff with a treble clef and a common time signature. It begins with a dynamic marking of *f* and a fermata. The motif consists of a series of eighth notes, with some notes marked with an 'x' above them, indicating a specific articulation. The dynamics change from *mf* to *mp* and then back to *f*. There are two groups of seven notes, each marked with a '7' above them, and a group of three notes marked with a '3' above them. The dynamics for these groups are *mf*, *mp*, and *f* respectively.

The second musical staff shows a rhythmic motif on a single staff with a treble clef and a common time signature. It begins with a dynamic marking of *mf* and a fermata. The motif consists of a series of eighth notes, with some notes marked with an 'x' above them, indicating a specific articulation. The dynamics change from *f* to *ff*. There are two groups of seven notes, each marked with a '7' above them, and a group of three notes marked with a '3' above them. The dynamics for these groups are *f* and *ff* respectively.

mf *f* *ff*
 with the tip of the stick
mf *on rim* 5 7
mp *f* *mp* *ff*

Φτάνουμε στο Β μέρος του έργου, όπου σταδιακά εμφανίζονται ολοένα και περισσότερα ρυθμικά μοτίβα, αυτή τη φορά στις μεμβράνες των τυμπάνων και του drumset. Εκτελούνται εμφατικά και τείνουν να αναπτυχθούν περαιτέρω σε διάρκεια και μέγεθος όσο προχωράει η σύνθεση. Βασικό κύτταρο αυτών των εξελισσόμενων μοτίβων είναι αυτή η ρυθμική φράση:

3
f *mp < f*

Το υλικό αυτό αναπτύσσεται καθ'όλη την διάρκεια αυτής και της επόμενης ενότητας με πολλούς τρόπους. Είτε με πιστή επανάληψη ανά τακτά χρονικά διαστήματα, είτε την τεχνική της μεγέθυνσης/σμίκρυνσης, είτε με μη πιστές μιμήσεις.

p *mp* *f* *mf*
 scrape
f *mf* 6
mf *f* *ff*

Το έργο έχει αποκτήσει παλμό και το σταθερό pattern που ουσιαστικά αποτελεί το κεντρικό θέμα του Β μέρους, εμφανίζεται ολοκληρωμένο στην τρίτη ενότητα (B3), εκτελείται στο drumset και διαφοροποιείται σε σημεία, κάθε δύο μέτρα κατά κύριο λόγο.

Οι διαφοροποιήσεις αυτές έχουν να κάνουν με την επιλογή των τυμπάνων του drumset, που συγκροτούν κάθε φορά το σταθερό αυτό pattern.

Πολύ σημαντικό ρυθμικό και ενορχηστρωτικό μοτίβο για την κορύφωση του έργου, είναι αυτή η μικρή επαναλαμβανόμενη φράση, που ίδια ακριβώς, αναπαράγεται εναλλάξ από τους δύο κρουστούς σε υψηλές δυναμικές:

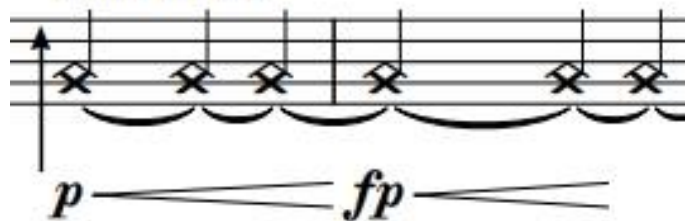
3.4. Σύγχρονες τεχνικές και σημειογραφία

Τα τρία έργα διατηρούν τον ίδιο σημειολογικό χαρακτήρα και έχουν την ίδια επεξηγηματική λογική, όσον αφορά τις σύγχρονες τεχνικές και τον διαχωρισμό των μερών σε επιμέρους ενότητες.

with cymbal

whale effect

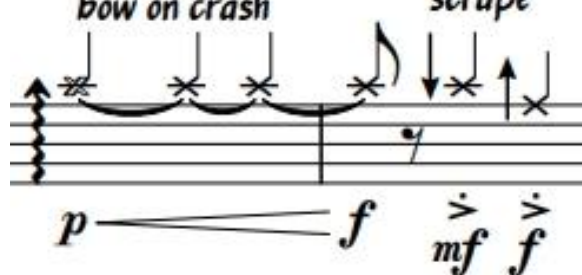
Ηχοχρώματα που προκαλούνται από τον ρούλο σε πιατίνι που βρίσκεται τοποθετημένο ανάποδα, πάνω στην μεμβράνη του τυμπάνου.

scrape

Σύρσιμο αιχμηρού αντικειμένου, ακόμη και μπακέτας, πάνω στην επιφάνεια του tam-tam ή των πιατινιών.

bow on crash *scrape*

bow on hi-hat
all directions

p ————— *f*

Σύρσιμο του δοξαριού κάθετα στο πλάι των πιατινιών.

on rim

mp ————— *f*
with the tip of the stick

mf

on rim

f ————— *mp*

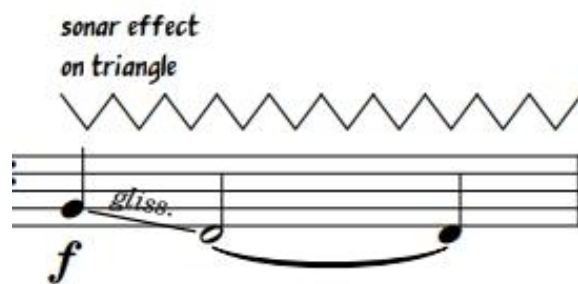
Έτσι υποδηλώνεται η επιτάχυνση και η επιβράδυνση αντίστοιχα. Παρατηρούμε, επίσης, πως αναγράφεται ξεκάθαρα η διάρκεια της κορώνας, πάνω από το σημάδι της κορώνας.

with superball

p ————— *f*

Χρήση superball στην επιφάνεια του tam-tam και της γκρανκάσας.

Κρούση του τριγώνου ενώ ακουμπά ελαφρά στην μεμβράνη του τυμπάνου και ανεβοκατέβασμα pedal για γρήγορες εναλλαγές τονικού ύψους.

Επίλογος

Μετά την ολοκλήρωση της σύνθεσης των τριών έργων, σειρά είχε η εύρεση μουσικών που θα εκτελούσαν τα έργα, οι πρόβες για να αποδοθούν αυτά όσο πιο πιστά γίνεται και εν τέλει η παρουσίαση των έργων με την μορφή ανοιχτού κονσέρτου.

Θα κάνω έναν σύντομο απολογισμό όλων αυτών, ξεκινώντας από την σύνθεση των τριών έργων. Είμαι πολύ ευχαριστημένος όσον αφορά το ηχοχρωματικό σκέλος της δουλειάς αυτής. Η ατμόσφαιρα και η ηχητική χροιά που απορρέουν, σύμφωνα με την προσωπική μου καλλιτεχνική και αισθητική αντίληψη, από τον κάθε πίνακα ξεχωριστά, αποδόθηκαν στις συνθέσεις μου σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό σε σχέση με αυτό που είχα σχηματίσει στο μυαλό μου. Για την ενορχήστρωση των έργων διατηρώ κάποιες επιφυλάξεις, καθώς πιστεύω πως σε κάποια άλλη περίπτωση θα προσέθετα και άλλα ηχοχρώματα για να ενισχύσω την συνολική αίσθηση ηχοτοπίου που ήθελα να δημιουργήσω. Αν δεν προσέθετα κάποια εντελώς διαφορετική κατηγορία μουσικών οργάνων, τότε σίγουρα θα έβαζα ηλεκτρονικά, να ακούγονται στα ηχεία παράλληλα με την ζωντανή εκτέλεση των έργων μου επί σκηνής.

Προσπάθησα πάντως να δημιουργήσω ρυθμικά και μελωδικά σημεία αναφοράς σε κάθε μου έργο, ώστε η συνολική ακρόαση να απαιτεί μεν την απαραίτητη προσοχή που αρμόζει σε κάτι περίπλοκο και θεματικά ιδιαίτερο, αλλά από την άλλη να έχει ξεκάθαρο καλλιτεχνικό σκοπό και η αποτελεσματική σύνδεση της μουσικής με τους πίνακες να είναι προσβάσιμη ακόμα και σε ένα κοινό, πιο απαίδευτο στον τομέα της σύγχρονης μουσικής.

Στο κομμάτι της ζωντανής απόδοσης των έργων θεωρώ πως υπήρξαν κάποια προβλήματα που οδήγησαν σε μικρές παρεκκλίσεις του τελικού αποτελέσματος από την μουσική που είναι γραμμένη στην παρτιτούρα. Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε ήταν η ανάγκη του τρίτου μουσικού. Συνέθεσα τα έργα με σκοπό να χρειάζονται δύο μουσικοί για να τα εκτελέσουν, αλλά στην πράξη φάνηκε πως σε κάποια σημεία ήταν απαραίτητο να υπάρχει και τρίτος μουσικός για να παίζει στα μέτρα που ήταν αρκετά “φορτωμένα” για δύο μόνο άτομα. Αυτό έγινε στο The Corridor συγκεκριμένα και φυσικά χρεώνεται αποκλειστικά σε εμένα και στην άστοχη επιλογή μου να δημιουργήσω πιο πυκνή ενορχήστρωση σε μέτρα που είχαν ήδη επαρκές υλικό για να εκτελεστεί από δύο άτομα. Αυτό εμπίπτει σε ζητήματα οργανογνωσίας και ενορχήστρωσης, που μόνο μέσω της σύνθεσης και της συνεχούς τριβής με το αντικείμενο, θα τα καλλιεργώ, θα τα αφομοιώνω όλο και περισσότερο και θα τα εντάσσω με πιο λειτουργικό τρόπο στα δημιουργήματά μου.

Ένα ζήτημα που επίσης προέκυψε κατά την εκτέλεση των έργων μου, ήταν η μεγάλη διάρκεια, που ειδικά στο The Navigators ξεπέρασε ενδεχομένως και τα δέκα λεπτά. Οι οδηγίες μου στους μουσικούς να πάρουν τον χρόνο τους κατά την δημιουργία ηχοτοπίων, ιδίως στο Α μέρος του κάθε έργου, είχαν ως αποτέλεσμα ο χρόνος να ξεφύγει και πολλά δομικά στοιχεία του κάθε έργου που είχαν γίνει ξεκάθαρα στους ακροατές, να διαρκέσουν αχρείαστα περισσότερο.

